

seks
& de wet

seks & de wet

Seks da's een kwestie van liefde en spanning, lust en onzekerheid, opwinding en verdriet. Natuurlijk en toch, zelfs in de wet vind je enkele belangrijke zaken over seks. Wie ouder is dan 18, is volgens de wet tot op grote hoogte vrij om zelf keuzes te maken over vrijen, voorbehoedmiddelen, abortus en allerlei andere zaken die van ver of van dichtbij met seks te maken hebben. Voor wie jonger is dan 18 geldt dit een stuk minder. Ongeacht je leeftijd verbiedt de wet alle seksuele handelingen waarbij dwang of geweld te pas komt. Tot slot is ook abortus geregeld in de wet.

Leeftijd

Een lief hebben

Eigenlijk zegt de wet hier rechtstreeks niets over. Maar tot je 18 bent, hebben je ouders het 'ouderlijk gezag', d.w.z. dat zij beslissingen kunnen nemen in jouw plaats, al vermindert dat naargelang je dichterbij je 18de verjaardag komt. Elk jaar moeten ze meer rekening houden met jouw mening en wensen. Maar tot je 18 bent, kunnen je ouders meebelesissen over school, vrijetijdsbesteding, tot hoe laat je mag uitgaan én dus ook of je een lief mag hebben.

Samenwonen

Als je jonger bent dan 18 jaar en gaat samenwonen met iemand die ouder is dan 18, vraag dan schriftelijke toestemming aan je ouders. Anders kan de wet dat beschouwen als 'ontvoering'. Uiteraard moeten je ouders die toestemming niet geven. En als ze die wel geven, dan kunnen ze die weer intrekken zolang je geen 18 jaar bent. Daarna beslis je zelf.

seks & de wet

Trouwen

Uiteraard kies je zelf met wie je wil samenleven of trouwen. Niemand, ook je ouders niet, kunnen je verplichten te trouwen met iemand die je niet wil. Ook al heeft je familie een mening over je partnerkeuze, alleen jij kan beslissen met wie je je leven wil delen.

Wettelijk moeten zowel jongens als meisjes 18 jaar zijn om te trouwen. Als je voor je 18de verjaardag wil trouwen, heb je toestemming van de jeugdrechter nodig.

Seks

Niks hoeft, maar volgens de wet mag je seks hebben vanaf 16 jaar. Ben je zelf meerderjarig, dan mag je geen seks hebben met iemand die jonger is dan 16, zelfs al is er geen sprake van dwang. Ook seks tussen twee minderjarigen waarvan de ene ouder en de ander jonger is dan 16, mag niet. Seks met iemand die jonger is dan 14 jaar, wordt zelfs beschouwd als verkrachting.

Voorbehoedmiddelen

Om voorbehoedmiddelen te gebruiken, heb je geen toestemming nodig van je ouders. Een arts is gebonden aan het medisch beroepsgeheim. Hij mag je ouders dus niet inlichten.

Dwang en incest

Gedwongen seks

Niemand mag je dwingen tot seks. Aanranding is b.v. tegen je zin aangeraakt, betast of uitgekleed worden. Ook doorgaan met vrijen als jij niet wil, is een vorm van aanranding. Verkrachting is een lichaam binnendringen tegen iemands wil,

seks & de wet

met geweld, onder bedreiging van geweld of door chantage. 'Binnendringen' gaat niet alleen over de penis, maar ook over vingers of voorwerpen in de anus, vagina of de mond.

Sommige mensen willen iemand dwingen tot seks, b.v. door misbruik te maken van hun positie, macht of kracht. Dat is verboden in alle omstandigheden: zowel buiten als binnen het huwelijk, in hulpverleningssituaties, op school, tijdens stages of werk enz. Uiteraard doet je leeftijd er niet toe. En het maakt ook niet uit of je de persoon in kwestie kent of niet kent. Seks is in alle omstandigheden – dus ook in een relatie – alleen toegestaan als je zelf wil. Ook als je wil zoenen en strelen, mag de andere er niet van uit gaan dat je dus ook seks wil.

Let op: er moet geen sprake zijn van geweld om te kunnen spreken van dwang: als iemand je vanuit zijn machtspositie bedreigt of manipuleert, zodat je bang bent om 'neen' te zeggen, gaat het om dwang.

Dit kan je natuurlijk ook omdraaien: als jij iemand dwingt tot seks, hetzij met geweld, hetzij met psychologische druk, dan bega je een misdrijf! Wees er alert op dat je andermans 'neen' respecteert, ook als dat moeite kost! En maak je niets wijs: wie 'neen' zegt, bedoelt 'neen', al de rest is flauwekul van iemand die niet volwassen genoeg is om met frustraties om te gaan!

Incest

Incest slaat op seks tussen naaste familieleden. Bloedverwanten en personen die mee zorg dragen voor minderjarigen (pleegouders of stiefouders) mogen geen seksuele handelingen stellen met hun (klein)kinderen, broer of zus, nichtje of neef enz. Dat geldt voor echte seks, maar ook betasten, zoenen enz. mag niet.

seks & de wet

Seksuele intimidatie op het werk

Onder ongewenst seksueel gedrag op het werk wordt verstaan: als iemand tegen jouw zin telkens weer bepaalde seksueel getinte opmerkingen maakt of je aanraakt op plaatsen waar jij dat niet wil. Zeg klaar en duidelijk dat je daar niet van gediend bent. Houdt het niet op, dan kan je naar de 'vertrouwenspersoon' stappen (om te weten wie dit in jouw bedrijf is: zie arbeidsreglement). Je wordt hierbij beschermd door de zogenaamde antipestwet. Die wet moet bescherming bieden tegen zowel geweld, pesterijen als ongewenst seksueel gedrag op het werk.

Hulp

Als je seksueel geweld of incest hebt meegemaakt, dan doe je er heel goed aan hulp te zoeken. Wat er gebeurd is, is strafbaar. Maar wat in de eerste plaats telt, is dat het misbruik onmiddellijk moet worden gestopt. Je kan dat alleen stoppen mét hulp. Samen met een hulpverlener kan je daarna nog altijd bekijken of je aangifte zal doen en wanneer. Zo'n stap naar een hulpverlener is in de eerste plaats bedoeld om je verhaal kwijt te kunnen, om je eventueel medisch te laten verzorgen enz. Adressen vind je hieronder.

Abortus

Procedure

Je kan abortus laten uitvoeren in een abortuscentrum of in sommige ziekenhuizen tot 12 weken na de bevruchting of tot 14 weken na het begin van de laatste menstruatie. Die abortuscentra en de ziekenhuizen moeten beschikken over een eigen voorlichtingsdienst. In een gesprek vooraf wordt jouw situatie besproken. Je wordt ingelicht over de opvangmogelijkheden als

seks & de wet

je beslist om de zwangerschap uit te dragen. Je krijgt informatie over alle methodes van anticonceptie en er wordt besproken welk voorbehoedmiddel je in de toekomst zal gebruiken.

Na het gesprek moet je nog vijf dagen wachten. Dat wil zeggen dat je voor het einde van de elfde week (of voor het einde van de dertiende week als je telt vanaf de eerste dag van de laatste menstruatie) een afspraak moet maken met een abortuscentrum of ziekenhuis. Beslis je tot abortus, dan zal de dokter vragen om je aanvraag schriftelijk te bevestigen.

Ingreep

Zwangerschapafbreking kan gebeuren via zuigcuretage of de abortuspil. In het eerste geval wordt de baarmoeder leeggezogen. De behandeling duurt ongeveer 10 minuten en wordt onder plaatselijke verdoving uitgevoerd. Wil je een behandeling onder volledige narcose, dan kan je alleen terecht in een aantal ziekenhuizen. De abortuspil kan je alleen krijgen in een abortuscentrum. Door de abortuspil worden de zwangerschapshormonen verstoord en stopt de groei van het embryo, waardoor het afsterft. Je kan met de procedure starten, onmiddellijk nadat de zwangerschap wordt vastgesteld of tot 49 dagen na de eerste dag van de laatste menstruatie.

Eén tot twee weken na de ingreep moet je op controle gaan. Eventuele medische en psychosociale problemen worden besproken en er wordt een beslissing genomen over de verdere anticonceptie.

Jij beslist

Voor een abortus moet je niet meerderjarig zijn of toestemming hebben van je partner. De wet bepaalt dat je als zwangere vrouw

seks & de wet

autonoom kan beslissen om de zwangerschap te behouden of af te breken. Je moet dus ook geen toestemming hebben van je ouders. Wie zwanger is, beslist zelf, ongeacht de leeftijd. De wet gaat er van uit dat je oordeelsbekwaam bent als voor de arts de oordeelsbekwaamheid duidelijk is. Vindt de ingreep onder algemene verdoving plaats in een ziekenhuis, dan moeten je ouders wel op de hoogte worden gebracht (in het kader van de medische zorgvuldigheid inzake algemene verdoving).

Artsen en andere hulpverleners zijn gebonden aan het beroepsgeheim. Ze mogen je ouders dus niet op de hoogte brengen van jouw verzoek tot zwangerschapsafbreking, noch van de eventuele ingreep. Maar wanneer de arts merkt dat je in een situatie terecht bent gekomen die zorgwekkend is voor jouw welzijn of gezondheid, dan zal hij of zij je aanmoedigen om je ouders er toch bij te betrekken of om elders hulp te zoeken.

Kosten

Voor wie in orde is met de ziekteverzekering kost een abortus in een erkende abortuskliniek slechts enkele euro voor het vooronderzoek en enkele euro voor de ingreep zelf. Ben je niet in orde, dan kost het vooronderzoek ongeveer 75€ en de ingreep ongeveer 175€.

De ziekteverzekering betaalt het grootste deel van de kosten rechtstreeks aan het abortuscentrum. Je betaalt zelf enkel nog een minimaal remgeld. Als je alle kosten zelf wil betalen en dus geen tussenkomst van de mutualiteit wil, kan dat ook. Maar zelfs als je nog vermeld staat op het ziekenboekje van je ouders wordt door de ziekenfondsen voor je anonimiteit gezorgd.

seks & de wet

En verder

Prostitutie en pornografie

Prostitutie en pornografie zijn toegelaten, voorzover het gaat om meerderjarigen en voorzover er sprake is van vrije wil.

Voortplantingstechnieken

Alles wat te maken heeft met nieuwe voortplantingstechnieken (IVF, eiceldonatie, KID enz.) is in België niet wettelijk geregeld. De beslissingsbevoegdheid ligt bij de behandelende arts.

Seks op openbare plaatsen

Misschien vind je het wel spannend, maar als je seks hebt op een plaats waar andere mensen je kunnen zien, kan je gestraft worden voor 'openbare zedenschennis'. Meestal krijg je alleen een waarschuwing en geen straf.

Adressen, folders, websites

Jeugd en Seksualiteit

Koningin Astridlaan 106 bus 2 - 2800 Mechelen - 015/20.69.68

info@jeugdseksualiteit.be en www.jeugdseksualiteit.be

Aanbod: algemene informatie en seksuele vorming

In Petto - Diksmuidelaan 50 - 2600 Berchem - 03/366.15.20

mailbox@inpetto-jeugddienst.be en www.inpetto-jeugddienst.be

Aanbod: algemene informatie en seksuele vorming

Sensoa - Kipdorpvest 48 A - 2000 Antwerpen - 078/15.15.15

info@sensoa.be en www.sensoa.be

seks & de wet

Bellen kan op maandag en donderdag van 14 tot 22u, op dinsdag, woensdag en vrijdag van 14 tot 20u en op zaterdag van 14 tot 17u.

JAC's (= jongerenadviescentra)

Hier kan je, zonder afspraak en anoniem, terecht met alle vragen en problemen over zwangerschap, abortus, anticonceptie, SOA's enz. Voor een JAC in jouw regio: zie www.jac.be.

CRZ-luistertelefoon: 078/15.30.45 - Elke avond van 18 tot 22u.

Voor als je ongepland of ongewenst zwanger bent: je kan er je verhaal, gevoelens en angsten kwijt. Men zet met jou alle elementen op een rij.

Abortuscentra (je kan ook in een aantal ziekenhuizen terecht. Bespreek dat met je huisarts).

Op www.abortuscentra-vlaanderen.be vind je alles over de wetgeving (ook in vraag- en antwoordvorm) en de adressen van de centra.

Vertrouwenscentra Kindermishandeling

Algemeen: www.kindinnood.be

Antwerpen - 03/230.41.90 - info@vkantwerpen.be

Brussel - 02/477.60.60 - kindinnood@az.vub.ac.be

Limburg - 011/27.46.72 - info@vklimburg.be

Oost-Vlaanderen - 09/216.73.30 - info@vkgent.be

Vlaams-Brabant - 016/30.17.30 - vk.vlaams-brabant@uz.leuven.be

West-Vlaanderen - 050/34.57.57 - info@vertrouwenscentrumwvl.be

Op deze telefoonnummers kan je terecht als jij of iemand uit je omgeving die nog 18 jaar is, te maken krijgt met seksueel geweld.

seks & de wet

Medetfoon

p/a vrijdagmarkt 11 – 2000 Antwerpen - 070/22.33.55

medetfoon@busmail.net

O.a. voor wie door zijn omgeving gedwongen wordt tot een huwelijk.

Bereikbaar op maandag en vrijdag van 10 tot 14u en op dinsdag, woensdag en donderdag van 13 tot 17u.

Diensten voor Slachtofferhulp

Hier kan je je verhaal kwijt als je te maken krijgt met seksueel geweld. Je krijgt er ook advies en ondersteuning. Als je wil, gaat iemand mee naar de politie, de dokter of de rechtbank. Folder en adressen vind je via: www.wvc.vlaanderen.be/welzijnjustitie/slachtofferhulp.

Pandora

Slachtoffers van seksueel geweld kunnen 24/24u terecht op 011/26.10.60.

welkom@mishandeling.info en www.mishandeling.info.

JIP

En dan is er ook nog het JIP!

Wil je meer uitleg over dit thema? Wil je één van de vermelde websites of folders bekijken? Loop dan binnen in het JIP of jongereninformatiepunt. Je kan er terecht met vragen of problemen in verband met wonen, werk, seks, relaties, sport, jeugdverenigingen, vorming, drugs, geld, cultuur, toerisme, mobiliteit, gezondheid, onderwijs, geweld enz.

In een JIP kan je zelf informatie opzoeken, maar je bent er ook welkom voor een gesprek. Als je wil, zoekt de JIP-medewerker mee naar een antwoord op je vraag of een oplossing voor jouw probleem. Heb je verder advies, hulp of begeleiding nodig, dan word je doorverwezen naar een persoon of dienst die je verder kan helpen.

Voor het adres en het telefoonnummer van een JIP in de buurt: zie www.jips.be.

Zomer 2005

Delta vzw - Netwerk van JIPS
Vijverlaan 53 • 2610 Wilrijk • 03/820.95.31 • info@jips.be
www.jips.be